

ПРОФІЛЬ
освітньо-професійної програми
"Навігація і управління морськими суднами"

1– Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу</i>	Національний університет «Одеська морська академія». Навчально-науковий інститут навігації.
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації</i>	Ступінь вищої освіти – Бакалавр. Галузь знань – 27 Транспорт. Спеціальність – 271 Морський та внутрішній водний транспорт. Спеціалізація – 271.01 Навігація і управління морськими суднами.
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма «Навігація і управління морськими суднами» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Тип диплому – одиничний. Обсяг освітньої програми – 240 кредитів ЄКТС. Офіційна тривалість навчання – 3 роки 10 місяців за денною та заочною формами навчання.
<i>Наявність акредитації</i>	– Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, сертифікат про акредитацію освітньої програми № 1989, до 01.07.2027. – The Nautical Institute, London, United Kingdom.
<i>Рівень/ цикл</i>	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Перший цикл Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти. 6 рівень Національної рамки кваліфікацій.
<i>Передумови</i>	Навчання за освітньою програмою можуть розпочати особи, які здобули: – повну загальну середню освіту; – освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста (освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра, освітній ступінь молодшого бакалавра) за спеціальністю 271 Морський та внутрішній водний транспорт або еквівалентною зі спеціалізацією «Навігація і управління морськими суднами» («Судноводіння») або еквівалентною, визнаються до 60 кредитів ЄКТС, здобутих під час попереднього навчання, які відповідають мінімальним стандартам компетентності для вахтових помічників капітана суден валовою місткістю 500 одиниць або більше, визначених у розділі А-II/1 (рівень експлуатації) Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, з поправками (додатка до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками) та зараховуються на 2-й рік навчання.
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська, англійська.
<i>Термін дії освітньої програми</i>	Введена в дію з 01 вересня 2022 року.
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	http://www.onma.edu.ua/osvitni-programi

2 – Мета освітньої програми

Набуття здобувачами вищої освіти знань, розумінь, умінь та компетентностей, відповідно до стандартів компетентності, визначених вимогами Правил II/1, II/2 Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками.

Забезпечення виконання вимог до практичної підготовки, встановлених Правилом II/1 Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками, необхідних для: зайняття посад осіб командного складу палубної команди морських суден; роботи на підприємствах, в установах та організаціях, що забезпечують експлуатацію флоту, управління рухом суден та безпеку судноплавства; продовження навчання на другому рівні вищої освіти.

3 – Характеристика освітньої програми

<i>Предметна область</i>	<ul style="list-style-type: none">– об'єкти вивчення: процеси судноводіння в різних умовах плавання морських суден; способи обробки, розміщення та безпечного перевезення вантажів на судах; методи експлуатації суден та їх систем, управління операціями суден; організація роботи екіпажів та піклування про людей на судах; процеси управління рухом суден; системи забезпечення безпеки судноплавства;– об'єкти діяльності: морські судна та плавбази; системи управління рухом морських транспортних засобів; судноплавні компанії та компанії які здійснюють оперативний менеджмент суден;– стислий опис теоретичного змісту предметної області: теоретичний зміст предметної області базується на знаннях вищої математики, фізики, теоретичної механіки, опору матеріалів, геодезії, гідромеханіки, інформатики, теоріях плавучості і остійності судна, навігації, морехідної астрономії, радіолокації і радіозв'язку, метеорології, технології перевезення вантажів, управління морським судном, захисту навколишнього середовища, оцінювання ризиків та прийняття рішень, управління ресурсами.
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Прикладна програма. Освітня програма спрямована на здобуття знань, умінь, навичок та досвіду з судноводіння, обробки та розміщення вантажів, управління операціями судна та піклування про людей на судні та радіозв'язку для зайняття посад осіб командного складу палубної команди морських суден.
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</i>	Управління судном та судновими операціями.
<i>Особливості та відмінності</i>	<p>Підготовка здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр зі спеціалізації "Навігація і управління морськими суднами" передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none">– виконання вимог щодо практичної підготовки, встановлених Правилом II/1 Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками;– виконання вимог стандартів компетентностей, встановлених у розділах А-II/1, А-II/2 Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, з поправками та модельних курсів Міжнародної морської організації (ІМО) 7.01 Master and Chief Mate, 7.03 Officer in Charge of a Navigational Watch.

4 – Працевлаштування та подальше навчання	
<i>Працевлаштування</i>	Освітня програма формує компетентності, необхідні для працевлаштування випускників на судах та підприємствах річкового та морського транспорту на посадах, які визначені, класифікатором професій ДК 003:2010 та довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників Випуск 67 "Водний транспорт" та пов'язані із управлінням рухом суден, управлінням операціями суден, забезпеченням безпеки судноплавства.
<i>Подальше навчання</i>	Подальше навчання за освітніми програмами другого рівня вищої освіти доступно за відповідним конкурсом.
5 – Викладання та оцінювання	
<i>Основні форми та методи викладання і навчання</i>	<ul style="list-style-type: none"> – навчальні заняття (лекції, лабораторні, практичні та семінарські заняття, консультації); – самостійна робота (реферати, розрахункові та графічні роботи, курсові роботи/проекти); – практична підготовка (тренажери, симулятори, навчальна практика, плавальна практика); – контрольні заходи (поточний, семестровий контроль). Форми викладання та оцінювання за окремими компонентами освітньої програми визначаються в робочих програмах навчальних дисциплін та силабусах.
<i>Поєднання навчання і дослідження</i>	Поєднання навчання та дослідження відбувається шляхом виконання науково-дослідних робіт під керівництвом провідних науково-педагогічних працівників, участі здобувачів вищої освіти у науково-практичних конференціях, науково-методичних конференціях, семінарах, круглих столах тощо.
<i>Форми оцінювання</i>	Форми оцінювання за окремими компонентами освітньої програми визначаються у навчальному плані: <ul style="list-style-type: none"> – з навчальних дисциплін – екзамен, залік; – з практичної підготовки – залік.
<i>Форма атестації</i>	Єдиний державний кваліфікаційний іспит
6 – Компетентності	
<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері судноводіння, обробки та розміщення вантажів, управління операціями судна та піклуванні про людей на судні, що передбачає застосування теорій і методів наук про устрій судна, навігацію, технологію перевезення вантажів, комерційну експлуатацію засобів транспорту, управління ресурсами.
<i>Загальні компетентності</i>	ЗК1. Здатність планувати та управляти часом. ЗК2. Здатність використовувати англійську мову у письмовій та усній формі, у тому числі при виконанні професійних обов'язків. ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Здатність приймати та реалізовувати обґрунтовані управлінські рішення в рамках прийнятної ризику.

6 – Компетентності

Загальні компетентності

ЗК6. Здатність працювати в команді, організувати роботу колективу, у тому числі в складних і критичних умовах.

ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК9. Цінування та повага мультикультурності.

ЗК10. Здатність працювати автономно.

ЗК11. Навички здійснення безпечної діяльності (прихильність безпеці).

ЗК12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК13. Здатність до подальшого навчання.

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК15. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК16. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Загальнофахові компетентності

ЗФК1. Здатність забезпечити протипожежну безпеку та вміння боротися з пожежами на судах.

ЗФК2. Здатність забезпечити безпеку та охорону судна, екіпажу і пасажирів та умови використання й експлуатації рятувальних засобів.

ЗФК3. Здатність розробляти плани дій під час аварійних ситуацій та схем з боротьби за живучість судна, а також здійснювати дії у випадку аварійних ситуацій згідно з цим планом.

ЗФК4. Здатність надати першу медичну допомогу та здатність застосовувати засоби першої медичної допомоги на судах, організувати та керувати наданням медичної допомоги на судні.

ЗФК5. Здатність здійснювати нагляд та контроль за виконанням вимог національного та міжнародного законодавства в сфері мореплавства та заходів щодо забезпечення охорони людського життя на морі, охорони і захисту морського середовища.

ЗФК6. Здатність забезпечувати організацію, нагляд та контроль щодо дотримання правил техніки безпеки, безпеки персоналу та судна.

ЗФК7. Здатність до проведення навчальних занять та тренінгів на борту судна.

ЗФК8. Здатність використовувати системи внутрішньо-суднового зв'язку.

6 – Компетентності

*Спеціальні (фахові)
компетентності*

- СК1. Здатність використовувати концептуальні знання та критичне розуміння основних законів, теорій, принципів, методів і понять навігації та управління морськими суднами для вирішення професійних завдань.
- СК2. Здатність здійснювати планування і навігаційну проробку рейсу.
- СК3. Здатність здійснювати судноводіння в будь-яких умовах із застосуванням відповідних методів для отримання точного визначення місцезнаходження та оптимального використання всіх наявних навігаційних даних для здійснення плавання.
- СК4. Здатність забезпечувати організацію та дотримання процедур несення безпечної навігаційної вахти.
- СК5. Знання та уміння проводити необхідні дії під час отримання сигналу лиха на морі. Здатність координувати пошуково-рятувальні операції.
- СК6. Здатність використовувати радіолокатор та засоби автоматизованої радіолокаційної прокладки для забезпечення безпеки плавання.
- СК7. Здатність забезпечувати безпечне плавання шляхом використання електронних картографічних навігаційно-інформаційних систем.
- СК8. Здатність аналізувати прогноз погоди та океанографічні умови для вибору безпечного шляху судна
- СК9. Здатність та уміння маневрувати та управляти судном у будь-яких умовах.
- СК10. Здатність забезпечувати експлуатацію систем дистанційного управління руховою установкою та системами й службами машинного відділення.
- СК11. Здатність планувати та забезпечувати безпечне завантаження, розміщення, кріплення, догляд під час рейсу та розвантаження вантажів, у тому числі небезпечних.
- СК12. Знання та вміння здійснювати контроль за посадкою, остійністю та напруженнями корпусу, забезпечувати підтримку судна в морехідному стані.
- СК13. Здатність оцінювати виявлені дефекти та пошкодження вантажних приміщень, люкових закриттів і баластних танків та вживати відповідні заходи.
- СК14. Здатність передавати та отримувати інформацію з використанням підсистеми і обладнання глобального морського зв'язку, забезпечувати радіозв'язок у всіх випадках.
- СК15. Здатність розв'язувати складні непередбачувані задачі і проблеми у сфері судноводіння.
- СК16. Здатність обґрунтовувати власну точку зору та висновки, використовуючи основні теорії та концепції у сфері судноводіння.
- СК17. Здатність до аналізу та прогнозування процесів та стану навігаційного обладнання в умовах неповної або обмеженої інформації.
- СК18. Здатність передавати та отримувати інформацію за допомогою візуальних сигналів.

7 – Програмні результати навчання

ПРН1. Уміння планувати і здійснювати проробку рейсу судна згідно із загальними положеннями про встановлення шляхів руху суден з урахуванням обмеження діючої осадки судна та інших обставин для безпечного виконання рейсу.

ПРН2. Уміння маневрувати та управляти судном в будь-яких умовах із застосуванням відповідних методів визначення місцезнаходження, а також з використанням сучасних електронних радіолокаційних засобів, електронних картографічних навігаційно-інформаційних систем (ЕКНІС); знання їх принципів роботи, обмежень, джерел помилок та вміння виявити неправильні показання; володіння методами корекції для точного визначення місцезнаходження; взаємозв'язку та оптимального використання всіх наявних навігаційних даних для здійснення плавання.

ПРН3. Знання принципів несення ходової навігаційної вахти та управління особовим складом на містку.

ПРН4. Навички оцінки навігаційної інформації, отриманої з усіх джерел, зокрема радіолокатора, засобів автоматизованої радіолокаційної прокладки та електронних комплексів навігаційно-інформаційної системи з метою прийняття рішень для уникнення зіткнення та управління безпечним плаванням судна; техніки судноводіння за умов відсутності видимості.

ПРН5. Уміння оцінювати й прогнозувати метеорологічні умови плавання, беручи до уваги наявну і прогнозовану погоду в районі плавання, враховуючи місцеві метеорологічні умови для можливої коректури шляху судна та безпечного виконання рейсу.

ПРН6. Знання систем повідомлень, забезпечення радіозв'язку під час пошуку, порятунку та у випадку аварій.

ПРН7. Знання та розуміння впливу водотоннажності, осадки, диференту, швидкості та запасу глибини під кілем на маневрені якості судна; впливу вітру та течії на керування судном; ефекту просідання, впливу мілководдя і т.п.; належних процедур постановки на якір та швартування.

ПРН8. Знання та вміння безпечної обробки, завантаження, розміщення, кріплення, догляду під час рейсу та розвантаження вантажів, зокрема навалювальних вантажів, а також небезпечних та шкідливих вантажів, та їхній вплив на безпеку людського життя й судна; впливу вантажу, зокрема вантажів великої ваги, на мореплавність та остійність судна.

ПРН9. Розуміння основних принципів устрою судна, теорії та чинників, які впливають на посадку й остійність, а також заходів, необхідних для забезпечення посадки та остійності судна; впливу пошкодження та/або затоплення будь-якого з відсіків на посадку та остійність судна та заходів стосовно боротьби із затопленням, яких необхідно вжити.

ПРН10. Знання вимог Міжнародної морської організації стосовно остійності судна.

ПРН11. Знання оцінки пошкоджень та дефектів, що спричиняються операціями з завантаження та розвантаження; виявлення елементів конструкції судна, які мають вирішальне значення для його безпеки; визначення причин корозії у вантажних приміщеннях та баластних танках, а також яким чином можливо визначити та попередити корозію.

ПРН12. Розуміння принципів роботи судових силових установок, судових допоміжних механізмів та морських технічних термінів.

ПРН13. Уміння приймати рішення та проводити необхідні дії у непередбачених умовах, зокрема під час аварійних ситуацій та отримання сигналу лиха на морі, для захисту та безпеки пасажирів, екіпажу, судна і вантажу, координувати пошуково-рятувальні операції.

ПРН14. Уміння ефективно здійснювати професійну діяльність, приймати та реалізовувати управлінські рішення в багатонаціональному колективі.

ПРН15. Знання англійської мови, яке дозволяє використовувати англійськомовну технічну літературу та обговорювати англійською мовою професійні питання при виконанні фахових обов'язків.

ПРН16. Знання міжнародних вимог до судових рятувальних засобів.

ПРН17. Навички користування рятувальними засобами та обладнанням і підтримки обладнання, пристроїв та систем у експлуатаційному стані, що забезпечить безпеку судна та людей.

7 – Програмні результати навчання

ПРН18. Навички проведення тренувальних занять із залишення судна та уміння поводитися з рятувальними шлюпками, рятувальними плотами та черговими шлюпками, пристроями та засобами для їхнього спуску на воду, а також обладнанням для них.

ПРН19. Знання видів пожежі, принципу дії систем пожежогасіння, уміння гасити пожежі із застосуванням належного обладнання, включаючи пожежі паливних систем; уміння організувати навчання з боротьби з пожежею.

ПРН20. Знання методів та засобів запобігання пожежі, виявлення та гасіння пожежі, боротьби за живучість судна та способів особистого виживання.

ПРН21. Навички прийомів першої медичної допомоги та вміння застосувати медичні керівництва та медичні консультації, отримані по радіо, зокрема вміння вжити ефективних заходів на основі таких знань у випадку нещасних випадків або захворювань.

ПРН22. Знання методів, заходів та обладнання з боротьби із забрудненнями морського середовища з суден, а також заходів застереження, яких необхідно вживати для запобігання забрудненню морського середовища та виконання обов'язків згідно з відповідними вимогами Міжнародної конвенції із запобігання забрудненню з суден, з поправками.

ПРН23. Знання міжнародних і вітчизняних нормативно-правових актів відносно безпеки людського життя на морі та охорони морського навколишнього середовища та забезпечення їх дотримання.

ПРН24. Знання питань управління персоналом на судні та його підготовки; уміння застосовувати методи управління, вирішувати задачі та керувати робочим навантаженням, доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми та їх рішення, власний досвід у галузі професійної діяльності.

ПРН25. Знання методів ефективного управління ресурсами та уміння їх застосовувати; знання та уміння застосовувати методи прийняття рішень.

ПРН26. Навички особистого виживання, забезпечення особистої безпеки та знання громадських обов'язків на судах.

ПРН27. Знання устрою систем внутрішньосуднового зв'язку та уміння передавати, приймати та реєструвати повідомлення згідно встановленим вимогам.

ПРН28. Знання основних понять з питань забезпечення охорони судна та уміння аналізувати й порівнювати інформацію щодо забезпечення охорони судна.

ПРН29. Уміння передачі та отримання інформації, з використанням підсистеми і обладнання ГМЗЛБ. Забезпечення радіозв'язку у випадку аварій. Знання та вміння застосовувати процедури, викладені у Керівництві з Міжнародного авіаційного та морського пошуку та порятунку.

ПРН30. Знання сутності та витоків української історії та культури, суспільно-економічних, політичних й культурних процесів минулого та сучасності.

ПРН31. Знання про суспільство, закономірності соціальних дій і масової поведінки людей, відносин між особистістю і суспільством, політичних процесів, їх основних феноменів, закономірностей, взаємозв'язків з іншими сферами суспільного життя.

ПРН32. Знання сутності і специфіки філософського знання, основних історичних етапів розвитку філософії, понятійного і категоріального апарату філософії, сучасного філософського розуміння природи, людини і суспільства.

ПРН33. Знання державної мови, яке дозволяє спілкуватись за професійними та соціально-культурними питаннями, використовувати технічну літературу та виконувати обов'язки вахтового помічника капітана.

ПРН34. Знання основних економічних теорій і закономірностей та методів аналізу економічних явищ і процесів.

ПРН35. Знання та розуміння основ електротехніки, електроніки, силової електроніки, систем автоматичного управління та суднових захисних пристроїв.

7 – Програмні результати навчання

ПРН36. Знання та розуміння понять, законів та механізмів основних фізичних явищ та процесів, що лежать в основі роботи сучасних навігаційних пристроїв та систем які забезпечують безпеку судноводіння. Розуміння їх надійності, можливих помилок та неточностей у роботі.

ПРН37. Уміння передавати та отримувати інформацію за допомогою візуальних сигналів.

ПРН38. Використання інформації, отриманої з навігаційного обладнання для несення безпечної ходової навігаційної вахти. Глибоке знання змісту, застосування та цілей Міжнародних правил запобігання зіткненню суден у морі 1972 року, з поправками. Використання радіолокатора та ЗАРП для забезпечення безпеки плавання.

ПРН39. Знання норм міжнародного морського права, утіленого в міжнародних угодах та конвенціях. Національне законодавство по здійсненню міжнародних угод та конвенцій.

ПРН40. Уміння використовувати ЕКНІС для забезпечення безпеки плавання включаючи безпечні води і наближення до небезпек, нерухомих і дрейфуючих; картографічні дані та вибір масштабу, прийнятність маршруту, виявлення об'єктів і управління, а також інтеграцію датчиків.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньої програми

Кадрове забезпечення

Науково-педагогічні/педагогічні працівники, які викладають на освітній програмі, мають кваліфікацію відповідно до спеціальності, а також належний рівень наукової та професійної активності (з урахуванням вимог чинних Ліцензійних умов та вимог Міжнародної Конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками). З них понад 70 відсотків мають науковий ступінь та/або вчене звання.

Матеріально-технічне забезпечення

Лабораторії:

- навігаційного планування рейсу судна, та навігаційної прокладки;
- радіолокаційних станції та електронного навігаційного устаткування;
- електронавігаційних приладів (компаси, лаги, ехолоти, автостернові);
- використання засобів індивідуального захисту, визначення санітарно-гігієнічних параметрів виробничого середовища, визначення та оцінювання показників негативного впливу забруднюючих речовин, з надання першої медичної допомоги, суднових рятувальних засобів та техніки їх використання, з питань безпеки та охорони на морі.

Тренажери:

- тренажер планування вантажних операцій;
- тренажер вантажних та баластних операцій суховантажного судна (DCHS 2000);
- обладнання GMDSS Sailor 2000 та GT-2007 і тренажери GMDSS Sailor 4000 та TGS-2000;
- тренажер Transas NT PRO 5000, ЕКНІС версія NS 4000 (6 повномасштабних містків, які працюють окремо чи по мережі та місце інструктора);
- тренажер Transas NT PRO 5000, ЕКНІС версія NS 4000 (6 містків і інструктор);
- два тренажери Transas NT PRO 5000, ЕКНІС версія NS 4000 (6 містків і інструктор у кожному приміщенні);
- тренажер Transas NT PRO 5000, ЕКНІС версія NS-4000 (повномасштабний місток з візуалізацією).

8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньої програми

<i>Матеріально-технічне забезпечення</i>	<ul style="list-style-type: none">– мультимедійні та інтерактивні класи;– комп'ютерні класи з прикладним програмним забезпеченням;– бібліотека та читальний зал;– комп'ютерна мережа з підключенням до Інтернету.
<i>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</i>	<ul style="list-style-type: none">– підручники, навчальні посібники;– вітчизняні та закордонні фахові періодичні видання;– навчально-методичні розробки кафедри;– система дистанційного доступу до навчально-методичного та інформаційного забезпечення Національного університету "Одеська морська академія" в мережі Інтернет.

9 – Академічна мобільність

<i>Національна академічна (кредитна) мобільність</i>	Національна академічна (кредитна) мобільність є можливою для здобуття загальних компетентностей на основі угод з іншими закладами вищої освіти України.
<i>Міжнародна академічна (кредитна) мобільність</i>	Міжнародна академічна (кредитна) мобільність здійснюється на основі угод про академічну мобільність з морськими закладами вищої освіти інших країн.
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Іноземні громадяни навчаються на загальних умовах із дотриманням чинного законодавства щодо перебування іноземних громадян в Україні.